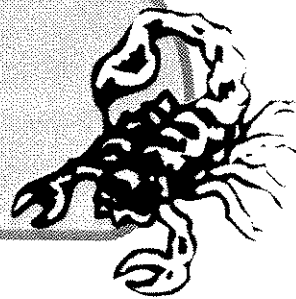

Skorpionhjørnet:

Ischnuridae er død, længe leve Liochelidae!

○ Af Jan Ove Rein

Systematik er ikke så enkel i vore dage, og det var det nu heller ikke for 100 år siden. Mange familier, slægter og arter fik deres navne af pionererne indenfor skorpionforskningen, som levede i 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Dengang havde man ikke internettet, som med sine elektroniske tidsskrifter og databaser gør det noget nemmere at holde sig opdateret på sit fagområde, og med hvad forskningskollegerne allerede har lavet.

Dette medførte at en del arter, familier og slægter fik det samme eller et lignende videnskabeligt navn, noget som ikke er til ladt indenfor systematik. Derfor sker det til stadighed, at lige som vi har lært et navn, så bliver det ændret.

I sommer måtte skorpionfamilien Ischnuridae skifte navn til Liochelidae. Baggrunden var, at der allerede eksisterer en underfamilie indenfor guldsmedene (Odonata) med navnet Ischnurinae. Selvom navnene ikke er helt ens, måtte der alligevel gøres noget. Hvis underfamilien Ischnurinae ændrede status til familie (en ting der sker ganske ofte), ville det medføre en navneændring til Ischnuridae, altså samme navn som skorpionfamilien. Skorpionfamiliens navn blev ændret, da det var guldsmedene, som var beskrevet først. Derfor er Ischnuridae herefter død, og det er Liochelidae, som gælder.

Familien Liochelidae indeholder nøjagtig de samme slægter og arter som Ischnuridae. Det er kun navnet, som er ændret.

Denne spændende familie indeholder i dag 56 arter fordelt på otte slægter. De er udbredt i tropiske og subtropiske habitater på de fleste kontinenter med undtagelse af Nordamerika og Europa. Familien kendetegnes af ganske fladtrykte skorpioner (det ser ud som om nogen har trådt på dem), en tilpasning til et liv i sprækker. Nogle af arterne i familien kan blive over 20 cm. lange (*Hadogenes*). Ischnuridae (nu Liochelidae) var tidligere en underfamilie i Scorpionidae (under navnet Ischnurinae!!!) og nogle af arterne ligner disse (specielt slægten *Opisthacanthus*). De to familier kan kendes fra hinanden på at Liochelidae har spidsvinklede lober på tarsi ("tæerne"), mens Scorpionidae har runde lober. Lober er den struktur, der sidder yderst på tarsi, dér hvor kløerne kommer ud.

(billeder af denne forskel kan ses her: http://www.pandinus.net/scorpiones/dif_ischnuridae_scorpionidae_en.html)

Skorpionerne i Liochelidae er meget lidt aggressive, og vil sjældent eller aldrig bruge giftbrodden (men de større arter kan dog klemme temmelig hårdt med kløerne). Giften hos f.eks. *Hadogenes* er blandt de svageste, man har analyseret (LD₅₀-værdier på 2000-2667 mg/kg. Til sammenligning har de giftigste arter fra Buthidae værdier, som ligger på 0.08-1.0 mg/kg). Dette gør disse arter til ideelle terrariedyr, og flere af dem er da også tilgængelige på markedet. En del er også forholdsvis lette at holde og avle.

Rein, Jan Ove (2003)

Ischnuridae er død, længe leve Liochelidae!

Forum for Exotiske Insekter, 40:8-10.

En kort præsentation af slægterne og arterne i Liochelidae:

Cheloctonus Pocock, 1892

En mindre kendt slægt fra det sydlige Afrika, som indeholder fem arter. De kan blive op mod 9 cm. lange, og er nært beslægtede med *Opisthacanthus*. Lever i huler i jorden, og låser pedipalperne sammen som et skjold, når de bliver truet. De holdes næppe i fangenskab udenfor Sydafrika.

Chiromachetes Pocock, 1899

Denne lille slægt har kun to arter, som man har fundet i Indien. Meget lidt vides om disse, og de holdes næppe i fangenskab.

Chiromachus Pocock, 1893

Sjælden slægt med kun en art. Den er udbredt på øerne Mauritius, Round Island, Seycellerne og muligvis Madagaskar. Man ved ikke så meget om dem, og de findes næppe i fangenskab.

Hadogenes Kraepelin, 1894

En omfangsrig slægt som indeholder medium til store arter. 16 arter er kendt fra det sydlige Afrika (men nogle findes så langt mod nord som Tanzania). Disse fladtrykte arter er tilpasset et liv i sprækker i klipper og sten, og på grund af denne levevis er de kun udbredt i nogle områder (en ting der gør dem meget sårbare overfor indgreb i miljøet).

Hadogenes har kraftige pedipalper og kan klemme temmelig hårdt. På grund af størrelsen er *Hadogenes troglodytes* meget populær i fangenskab. Det er også muligt at holde denne art i fangenskab, hvis man giver den de rette forhold (skal ikke holdes på sand, men på sten), men avl og opdræt er vanskeligt. Arten kan blive mere end 10 år gammel. Der findes også andre *Hadogenes*-arter på markedet, men der er som regel tale om farvevarianter af *H. troglodytes* (på grund af den strenge eksportpolitik i Sydafrika, er det ikke sandsynligt, at der

eksporteres flere arter). En undtagelse er en art, som stammer fra Tanzania (som kan kendes på lyse tværgående bånd på kroppen). Arten sælges under navnet "Tanzanian Flatrock", og er foreløbig ikke sikkert identificeret. Det er muligt, at det er *H. paucidens*, men de kan også tilhøre en foreløbig ukendt art. Det korrekte navn er indtil videre *Hadogenes* sp. (Tanzania). Det er temmelig vanskeligt at identificere arterne i slægten.

Iomachus Pocock, 1893

Små skorpioner som hovedsageligt findes i Østafrika og Indien. Der er fem arter i slægten, og den bedst kendte af disse er *Iomachus politus*. Den holdes i fangenskab (sælges under navnet "Tanzanian Long-Claw Scorpion"), og er ikke så aggressiv. Jeg har aldrig oplevet, at de har stukket. Slægten er temmelig almindelig i lidt fugtige habitater i Østafrika.

I. laeviceps findes i de fugtige bjergregnskove i Indien. Hannerne hos *Iomachus* har længere og smallere pedipalper end hunnerne.

* *Hadogenes troglodytes*
(Foto: Jan Ove Rein)

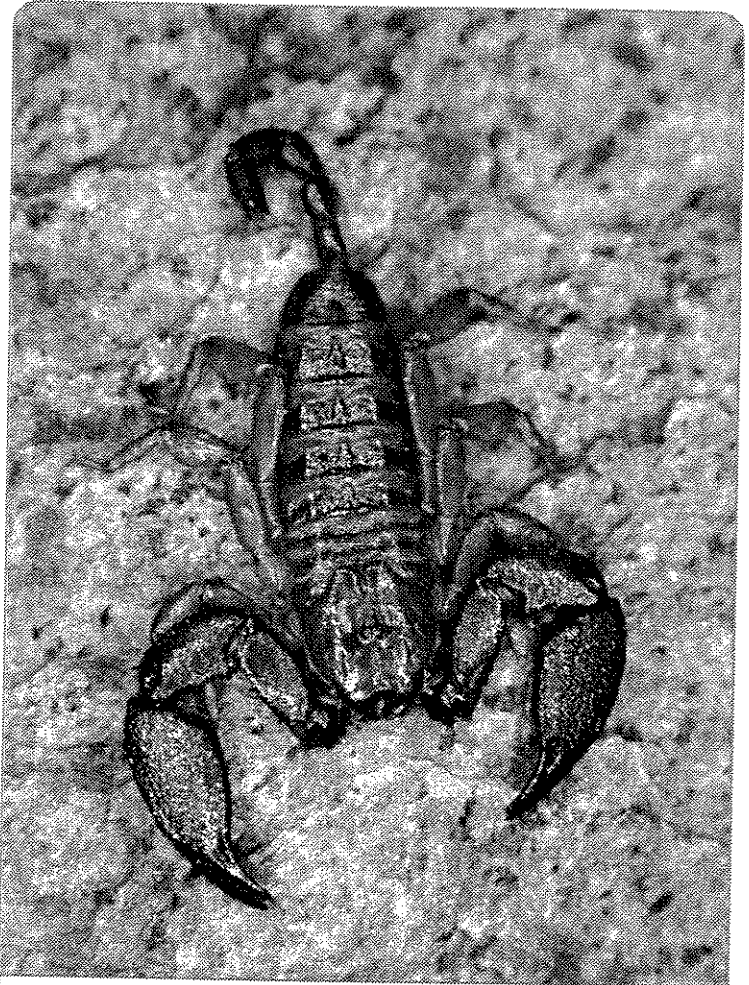

Liocheles Sundevall, 1833

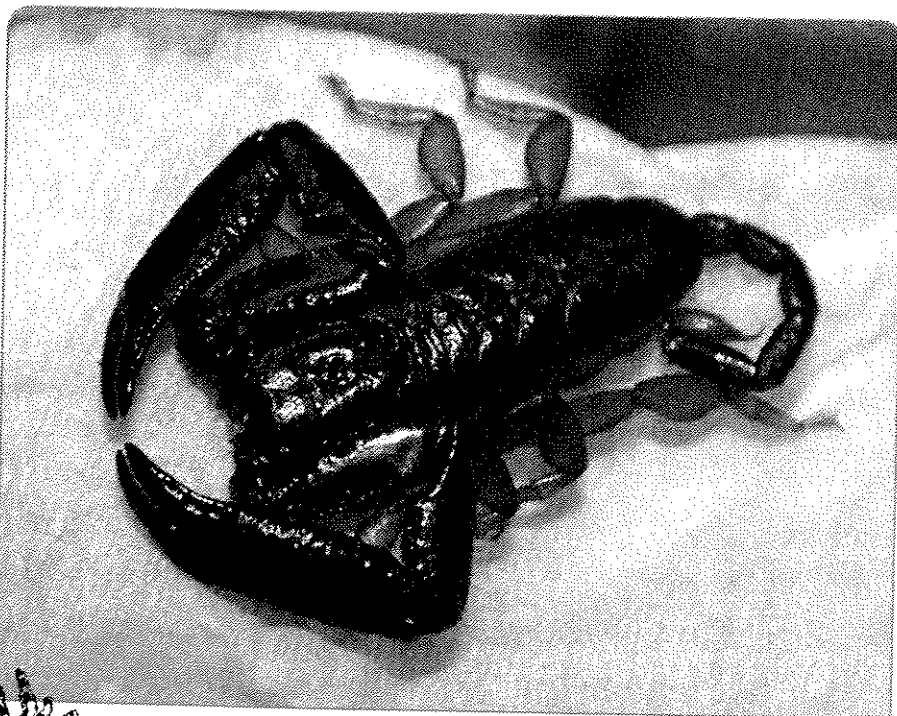
Denne slægt ligner meget *Iomachus* og indeholder syv arter, som hovedsageligt er udbredt i Asien, Australien og Oceanien. Det er forholdsvis små skorpioner (*L. waigiensis* kan blive op omkring 65 mm), som er almindelige i fugtige habitater, hvor de gemmer sig under sten, bark, i sprækker og lignende. Den mest udbredte er *L. australasiæ*, som også er nem at holde i fangenskab. Der er registreret flere partenogenetiske populationer af denne art bl.a. i Japan (jeg har et par hunner fra en japansk partenogenetisk population, og det skal blive spændende at se, om disse formerer sig videre). Der er også her tale om meget lidt aggressive skorpioner med en svag gift.

Opisthacanthus Peters, 1861

Dette er den største slægt i Liochelidae med 19 arter. Den har en interessant udbredelse, da den både findes i Afrika syd for Sahara (inklusiv Madagaskar) og i Mellem- og Sydamerika. *Opisthacanthus* foretrækker forholdsvis fugtige habitater, hvor de findes under sten og andre ting på jorden. Nogle arter lever også under bark og i sprækker i træer. *O. rugiceps* fra Østafrika er almindelig i fangenskab, og er let at holde. Avl er også rapporteret. Disse skorpioner kan minde om de mindste *Pandinus*-arter, da de ikke er så fladtrykte som de øvrige medlemmer af familien.

* *Liocheles* sp. (Foto: Jan Ove Rein)

* *Iomachus politus* han fra Østafrika
(Foto: Jan Ove Rein)

Oversat af Tom Larsen